

Fyra ljus som räknar ner till jul

Berättelse

I december är dagarna korta och kvällarna långa i Sverige. Mitt i det mörkret börjar adventstiden. Advent är namnet på de fyra söndagarna före jul, och under de veckorna förbereder sig många för julen. Ordet kommer från latinets *adventus*, som betyder "ankomst". I den kristna kyrkan syftar ordet på Jesu födelse, alltså att Jesus kommer.

Första advent är en särskild dag. Då börjar kyrkoåret i den kristna kyrkan, ungefär som en kyrklig nyårsdag, och tiden då man förbereder sig inför jul tar sin början. Men advent är inte bara något kyrkligt. För många människor i Sverige är det också ett folkligt firande som man kan vara med på frivilligt och på sitt eget sätt.

Det vanligaste tecknet på att advent har kommit är ljusen. Många ställer fram en adventsljusstake med fyra ljus. Sedan tänder man ett nytt ljus för varje söndag i advent. Första söndagen brinner ett ljus, andra söndagen två, och så vidare. På fjärde advent lyser alla fyra ljusen, och då är det snart jul. På så sätt blir ljusen som en kalender som långsamt räknar ner till julen.

Under den mörka årstiden lyser det också i många fönster. Elektriska ljusstakar och stora, lysande adventsstjärnor är vanliga. När man går på gatan en mörk kväll kan man se hur det glittrar i hus efter hus. För många är just ljuset det finaste med advent: det ger värme och hopp mitt i vintermörkret.

En annan tradition är adventskransen. Det är en rund krans med fyra ljus, ofta pyntad med grönt ris. Kransen kom till Sverige från Tyskland och blev vanlig här under 1900-talet, ungefär på 1920- och 1930-talet. Vid samma tid byggde svensken Oscar Andersson den första elektriska adventsljusstaken. I dag firar människor advent på många olika sätt, men tanken är ofta densamma: att tända ljus och se fram emot julen tillsammans.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
adventstid	de fyra veckorna med söndagar före jul
förbereda sig	göra något i förväg så att man är redo
ankomst	när någon eller något kommer fram
kyrkoår	kyrkans år, som börjar på första advent
folkligt	något som många människor gör, inte bara kyrkan
frivilligt	något man får välja själv, inte måste göra
adventsljusstake	en ljusstake med fyra ljus för advent
räkna ner	gå mot en dag, steg för steg, tills den kommer

ORD	FÖRKLARING
adventsstjärna	en lysande stjärna som man sätter i fönstret
adventskrans	en rund krans med fyra ljus, ofta med grönt ris
pynta	göra något vackert med prydnader

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad betyder ordet "advent" från början?
  1. Att vintern är som mörkast.
  2. Att någon är på väg och snart kommer fram.
  3. Att man bakar inför julen.
2. Varför är första advent en viktig dag i kyrkan?
  1. Då slutar julen och vardagen börjar igen.
  2. Då inleds kyrkans nya år och tiden då man gör sig redo för jul.
  3. Då tänds man alla fyra ljusen på en gång.
3. Hur fungerar ljusen i en adventsljusstake?
  1. Man tänds ett nytt ljus varje söndag tills alla fyra lyser.
  2. Man tänds alla ljusen redan första söndagen.
  3. Man släcker ett ljus för varje vecka som går.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Adventskransen kom till Sverige från Tyskland.
  2. Alla svenskar firar advent på exakt samma sätt.
  3. Lysande stjärnor i fönstren hör till adventstiden.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Advent är de fyra söndagarna efter jul.
  2. Oscar Andersson byggde den första elektriska adventsljusstaken.
  3. Adventsstjärnan är dyrare än en vanlig ljusstake.
6. Texten säger att ljusen blir "som en kalender". Förklara med egna ord vad den menar med det.
7. Varför skriver texten att advent firas "frivilligt och på sitt eget sätt"? Vad vill den visa med det?
8. Varför kan ljuset betyda extra mycket just under adventstiden i Sverige? Svara med stöd i texten.

Facit

1. Att någon är på väg och snart kommer fram.
1. Då inleds kyrkans nya år och tiden då man gör sig redo för jul.
1. Man tänder ett nytt ljus varje söndag tills alla fyra lyser.
1. ja b) nej (texten säger att man firar på olika sätt) c) ja
1. nej (det är söndagarna före jul) b) ja c) det står inte i texten (texten säger inget om pris)
- Exempel på svar: Ljusen visar hur lång tid det är kvar till jul. För varje söndag tänder man ett ljus till, och när alla fyra brinner är julen snart här. På så sätt räknar ljusen ner dagarna, ungefär som en kalender.
- Exempel på svar: Den vill visa att advent inte är något man måste göra och inte firas likadant av alla. Olika människor och familjer gör på sitt eget vis, en del i kyrkan och andra mest hemma.
- Exempel på svar: I december är dagarna korta och kvällarna mörka. Då känns ljusen i ljusstakar och fönster extra fina, för de ger värme och hopp mitt i vintermörkret.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för att arbeta med tid och årstider (mörker, vinter, nedräkning) och med skillnaden mellan kyrkligt och folkligt firande. Fråga 6 och 7 kräver enkel inferens. Tema: ljus, traditioner och förberedelse inför jul i Sverige. Lyft gärna att texten skriver "många", inte "alla", och låt eleverna jämföra med hur man räknar ner till en högtid där de kommer ifrån.

Diskussionsfrågor

- Finns det en högtid där du kommer ifrån som man räknar ner till? Hur gör man då?
- Texten beskriver hur ljus och stjärnor lyser i fönstren under den mörka årstiden. Vad tänker du om att fylla mörka kvällar med ljus?
- Advent firas på många olika sätt, en del i kyrkan och en del mest hemma. Tycker du att det är bra att en tradition får se olika ut för olika människor? Varför?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en tid på året som du tycker om. Vad gör den speciell, och hur förbereder du dig inför den?

Källor och faktagranskning

- Nordiska museet: Advent – Varför firar vi och hur? – <https://www.nordiskamuseet.se/utforska/hogtider/advent/>
- Institutet för språk och folkminnen (Isof): Första advent – <https://www.isof.se/utforska/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-arets-namn-och-handelser/handelser/forsta-advent>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: advent – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/advent>
- Svenska kyrkan: Advent – <https://www.svenskakyrkan.se/faringso/kyrkarets-parlor-advent>

Fakta granskad i juni 2026. Nyckelfakta: Advent är de fyra söndagarna före jul. Ordet kommer från latinets *adventus*, "ankomst" (syftar på Jesu ankomst/födelse). Första advent inleder kyrkoåret i den kristna kyrkan och börjar förberedelsestiden inför jul. Många tänds en adventsljusstake med fyra ljus och tänds ett nytt ljus för varje söndag i advent. Elektriska ljusstakar och lysande adventsstjärnor i fönstren är vanliga under den mörka årstiden. Adventsljusstaken och adventskransen med fyra ljus spreds till Sverige från Tyskland och blev vanliga på 1920- och 1930-talet; svensken Oscar Andersson tillverkade den första elektriska adventsljusstaken på 1930-talet (1934). Adventsstjärnan har sitt ursprung i den tyska staden Herrnhut på 1880-talet och blev populär i Sverige på 1930- och 1940-talet. Antalet dagar i adventstiden varierar (21–28) beroende på vilken veckodag juldagen infaller. NOTERAT: Advent är dels en kyrklig högtid, dels ett folkligt firande; det firas frivilligt och på olika sätt. Texterna skriver därför "många", inte "alla svenskar", och blandar inte ihop kyrkligt och folkligt bruk.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.